

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

ARKEOLOGISK SERIE 1973:5

Utgravning av gravrøys på
Ytre Midsund, Midsund, Møre og Romsdal
ved Birgitta Jonsson

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Arkeologisk serie" skal bringe stoff fra det faglige og geografiske ansvarsområde som Antikvarisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

I serien publiseres materiale som en av ulike hensyn finner ønskelig å gjøre kjent. Oftest vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering. Oppdragsrapporter vil utgjøre en stor del av serien.

Rapport-serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1973. Det fins parallelt en "Botanisk serie" og en "Zoologisk serie".

"Arkeologisk serie" trykkes i A4-format i offset. Minimum opplag er 50.

Som regel blir norsk språk brukt, også i referat og sammendrag. Medarbeidere fra andre land kan bruke sitt morsmål, om nødvendig med norsk referat.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer. (Jfr. retningslinjer for K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea). Innholdet sammenfattes vanligvis i et innledende abstract eller et fyldigere avsluttende sammendrag.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Antikvarisk avdeling.
N-7000 Trondheim.

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

RAPPORT ARKEOLOGISK SERIE : 1973 : 5

DKNVS, MUSEET

OPPDRAGSVIRKSOMHETEN, FORNMINNEAVDELINGEN:

BIRGITTA JONSSON WIK:

UTGRAVNING AV GRAVRØYS PÅ

YTRE MIDSUND, MIDSUND, MØRE OG ROMSDAL

K.norske Vidensk.Selsk.Mus. Rapp. 1973 - 5.

Jonsson Wik, B.: Ytre Midsund, Midsund

N-7000 Trondheim januar 1974 50 ekspl. ISBN 82-7126-021-9

2.opplag oktober 1974 200 ekspl.

Fra FORNMINNEAVDELINGEN, DKNVS MUSEET, OPPDRAGS-
VIRKSOMHETEN,
oversendes hermed rapport for

UTGRAVNING AV GRAVRØYS PÅ YTRE MIDSUND, GNR. 50/5,
MIDSUND K, MØRE OG ROMSDAL.

Utgravningen ga ingen daterende funn. Ved utgravningen viste det seg imidlertid å være en indre rektangulær mur i den uregelmessige, sterkt skadde røys. Dette trekk synes å peke mot eldre bronsealder ut fra liknende bygningstrekk i daterte gravanlegg.

Antakelig utgjorde fornminnet opprinnelig et rektangulært anlegg, med loddrette sidekanter og en hvelvet forhøyning innenfor. Ved plyndring og utrasing har anlegget trolig fått sin nåværende form.

Trondheim, 5. desember 1973.

Fredrik Gaustad
konservator

YTRE MIDSUND GNR. 50, BNR. 5, SØR-AUKRA s. og p.

MIDSUND k., MØRE OG ROMSDAL.

EIER: KRISTOFER BREIVIK, 6410 MIDSUND.

UNDERSÖKNING AV ETT RÖSE.

Innb. v/Birgitta Jonsson, mai/juni 1973.

Undersökningen ombesörjdes av DKNVS, Museet i Trondheim. Den kom till stånd pga att Midsund kommune planerade utbyggnad av ett industriområde på platsen. Det var också Midsund kommune som bekostade undersökningen.

Till undersökningen har använts 342,5 arbetstimmar. Den undersökta ytan var ca. 215 m². Arbetet har förutom av undertecknad utförts under kortare eller längre tid av Roger Beinset, Arve Misund, Kristian Misund, Bjørn Inge Solberg och Roger Tangen, alla från Midsund samt av Knut Wik, Trondheim. Arbetet varade fr.o.m. den 22.5.1973 t.o.m. den 13.6.1973.

Vid undersökningen har använts ett fristående koordinatsystem, angivet i förhållande till fast punkt i terrängen, utmärkt på plan i skala 1:50. Höjdvärdena är beräknade från samma punkt, vilken är kallad +5 m.

En plan i skala 1:50 samt två profiler i skala 1:20 har ritats.

Det undersökta röset är registrerat den 1. okt. 1965 av Nils Parelius och Peder P. Klauset (se Nils Parelius: "Oldtidsminner i Midsund kommune", Molde 1967). Röset är registrerat som "Røys nr. 1 på Langneset".

Röset var beläget i myrlänt utmark nära spetsen på Langneset, ca. 20 m från havet. Langneset sticker ut från Breivikas norra del. Röset var uppbyggt på en liten bergknalle och det var övervuxet av mossa, ljung och enbuskage. Företrädesvis på den västra sidan, där röset var skadat, stack en del stenar upp ur mossan. Ytan var ojämn på den västra delen.

Det oregelbundet formade röset hade diam. ca. 11,5 m i N-S och ca. 13,5 m i V-O. Höjden var ca. 0,7 m. Röset hade en tät, flerskiktad stenpackning av ca. 0,05 - 1,5 m stora stenar, som dels var rundade, dels skarpkantade. De skarpkantade stenarna var mestadels av ett ljusare stenmaterial. Åt NV och åt NO fortsatte stenpackningen ca. 5 m. som två utstickande armar. Bredden var 1-2 m.

Ytre Midsund gnr. 50, bnr. 5, Sør-Aukra s. og p. Midsund k. Møre og Romsdal.

I SO, ca. 1 m från den övriga stenpackningen var en stensamling, där 10 st. 0,25 - 0,5 m stora stenar låg med långsidan mot varandra i en ring, kring ett ca. 0,5 m stort område. I centrum och delvis ovanpå dessa stenar var en del småsten. Stenarna vilade på berg. Stensamlingen utgör kanske en egen anläggning.

Röset var skadat i centrum, i västra delen och i syd. Ytan var gropig på dessa ställen.

Väst om centrum av röset var en 1,5 x 2,5 m stor försänkning, som var ca. 0,5 m som djupast. Den var orienterad i NV-SO. I försänkningen var 2 större stenblock 0,75 resp. 1 m stora. De var orienterade i NV-SO liksom försänkningen och de hade flat ytterkant.

Röset hade spår efter en stenkonstruktion av 0,3-1 m stora kantiga stenar med flat sida vänd utåt, lagda så att de antydde gränsen för en rektangel, orienterad i NV-SO. Konstruktionen var tydligast i NV, där den utgjordes av 0,3-0,7 m stora stenar. På några ställen, speciellt i NV, låg flera stenar ovanpå varandra som en kallmur, upp till 0,4 m hög. I NV ligger stenkonstruktionen ytterst på bergknallen, så att berget sluttar nedåt därifrån stenkonstruktionen börjar. Några kantiga stenar låg nedanför stenkonstruktionen på sluttningen. Rektangeln som antydde av stenkonstruktionen var oregelbunden. Kortsidorna var ca. 6 m långa, östra långsidan var ca. 9,5 m och den västra ca. 7,5 m. Stenpackningen fortsätter utanför kantkedjan på alla sidor utom den nordvästra. Hela röset var uppbyggt på berg.

I röset påträffades inga fynd. På orten berättades det att röset plundrats i början av 1900-talet av några kringresande.

Speciellt stenarna på den västra sidan om stenkonstruktionen ser ut till att vara utkastade.

Trondheim 3. december 1973

Birgitta Jonsson Wik

Ytre Midsund gnr. 50, bnr. 5, Sør-Aukra s. og p. Midsund k. Møre og Romsdal.

FOTOLISTA SVART-VITT.

Leicamappe 153.

Neg 3-4	Röset före röjning	Fr. V
5--7	" " "	Fr. N
8-9	" " "	Fr. NO
10-11	Röset efter röjning	Fr. N
12	" " "	Fr. V

Leicamappe 154.

Neg 1-2	Västra delen av röset	Fr. V
4	" " " "	Fr. V
5	Röset efter rensning	Fr. SV
6	" " "	Fr. SO
7-8	" " "	Fr. O
9	" " "	Fr. NO
10-11	" " "	Fr. N.

Leicamappe 155.

Neg 1	Röset efter rensning	Fr. NV
2	" " "	Fr. NV
3	" " "	Fr. NV
4-6	Vdelen av röset efter rensning	Fr. NV
7	Försänkning i Vdelen av röset	Fr. S
8	" i Odelen av röset	Fr. S
9	Röset efter rensning	Fr. SO
10	" " "	Fr. NO
11	N Odelen av röset efter rensning	Fr. O

Ytre Midsund gnr. 50, bnr. 5, Sør-Aukra s. og p. Midsund k. Møre og Romsdal.

Fotolista svart-vitt (forts.)

Leicamappe 156.

Neg 1	NOdelen av röset efter rensning	Fr. O
2	SOdelen av " " "	Fr. O
3	NO " " " " "	Fr. O
4	SO " " " " "	Fr. O
5-6	Stensamling i SOdelen av röset	Fr. NV
7-8	Röset efter rensning	Fr. SO
9	Ndelen av röset efter rensning	Fr. N
10	NO " " " " "	Fr. NO
11	Stenkonstruktion i N-NV	Fr. N
12	Vdelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen.	Fr. NV

Leicamappe 157.

Neg 1	Vdelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen	Fr. SSV
2	Vdelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen.	Fr. V
3	Försänkning i Vdelen av röset. Stenpackningen borttagen.	Fr. NNV
4	Odelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen.	Fr. N
5-6	Odelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen.	Fr. NO
7	Vdelen av röset. Yttre stenring och profil. Stenpackningen borttagen.	Fr. V

Ytre Midund 50/5
Midund kommune
Mare og Rømsdal
PLAN OVER RØYS NR.1
PÅ LANGNESET
v. Birgitte Jansson 1973

--- : GRENSE FOR AVTORVET OMRÅDE
- - - : AVTRENDET MARK
--- : FORSENING
--- : STEN MED ROTT VITTEKANT

0m 1m 2m 3m

HAV ca. 20m ØNØ

-245y

-240y

-235y

PROFIL I : 110x 255y → 110x 233y
PROFIL II : 101x 241y → 117.5x 241y

||||| : TORV
||||| : BERG
||||| : MOLD

110x 233y

PROFIL

BERG

BERG

KLIPPER 110x 115x

1m 2m 3m 4m 5m 6m 7m 8m 9m 10m 11m 12m 13m 14m 15m 16m 17m

R A P P O R T

ARKEOLOGISK SERIE 1973.

1. Løken, Trond: Utgravning av gravrøyser på Gullvik av Rømmen, Bjugn, Sør-Trøndelag.
2. Alterskjær, Kurt: Øvre Orkla 1973. Kvikne, Tynset, Hedmark
Arkeologisk forprosjekt
3. Alterskjær, Kurt: Åbjøra 1973. Bindal, Nordland.
Arkeologisk forprosjekt.
4. Alterskjær, Kurt: Øvre Glomma 1973. Røros, Sør-Trøndelag.
Arkeologisk forprosjekt.
5. Jonsson, Birgitta: Utgravning av gravrøys på Ytre Midsund
Møre og Romsdal.
6. Jonsson, Birgitta: Utgravning av skadet gravhaug på Nedre
Fisknes, Steinkjer, Nord-Trøndelag.
7. Jonsson, Birgitta: Undersøkelse av skjelettgrav etc. på
Skei, Dønna, Nordland.

